

Liever een molshoopje dan een berg paperassen

“Ja hoor, ik ben al erkend als mantelzorger, want ik krijg een premie bij de gemeente. Hoe bedoel je dat is niet hetzelfde als een erkenning bij het ziekenfonds als mantelzorger? En wat bedoel je met een zorgbudget?” Zo starten heel wat gesprekken met mantelzorgers bij de erkende mantelzorgverenigingen. De verschillende sociale rechten, regels en aanvraagprocedures zijn complex. Te complex. Het zorgt voor een berg paperassen. In het slechtste geval missen mantelzorgers zo tegemoetkomingen waar ze recht op hebben.

Het Vlaams Mantelzorgplatform, de koepel van de erkende mantelzorgverenigingen, pleit dan ook al jaren voor administratieve vereenvoudiging en automatische rechtentoekenning. Verminder de berg paperassen en maak er hoogstens een molshoopje van. Geen nieuwe eis, maar wel noodzakelijk om nog eens te herhalen. Mantelzorgers staan met hun twee voeten in de zorg, laten we ook voor hen zorgen en hen niet belasten met extra administratie.

Mantelzorgers zorgen voor iemand uit hun omgeving, een naaste, iemand die hen nauw aan het hart ligt of dichtbij woont. Van het kleine helpen tot het dag in dag uit klaar staan en aanwezig zijn. Zorg en ondersteuning die onmisbaar is maar nog te vaak onzichtbaar. Wie die mantelzorgers precies zijn, weten we niet. Dat is net de eigenheid van mantelzorg. Het gebeurt tussen mensen, achter de huismuren, in het dagelijks leven. Volgens recent onderzoek is 1 op 3 Vlamingen mantelzorger. Onzichtbaar maar tegelijk overal aanwezig. In alle geledingen van de samenleving, bij alle bevolkingsgroepen, man of vrouw, jong of oud. Een groep die in de toekomst alleen maar belangrijker wordt met de toenemende vergrijzing en het tekort aan zorgpersoneel. De economisch waarde van mantelzorg wordt geschat op 11,38 miljard euro. De zorg verleend door mantelzorgers alleen al in de ouderenzorg komt overeen met 121.000 voltijdse banen. Laat dit beleidsmakers wakker maken om deze belangrijke groep niet te vergeten. Kortom, zonder mantelzorgers stuikt het zorgsysteem in elkaar.

Op financieel vlak voorziet de overheid ondersteuning via premies en tegemoetkomingen. Het geeft financieel een duw in de rug én het geeft ademruimte voor de mantelzorger die hiermee extra hulp kan inschakelen. Alleen is het aanbod te weinig gekend en zijn de procedures te complex en versnipperd. Mantelzorgers zien het bos door de bomen niet meer en velen dreigen mis te lopen waar ze recht op hebben. Meer dan de helft van de vragen die we als mantelzorgverenigingen krijgen, gaan over premies en tegemoetkomingen: waar heb ik recht op? Hoe en waar moet ik het aanvragen? Wie kan mij helpen om de aanvraag in te dienen?

We geven enkele voorbeelden: als je zorg nodig hebt, kan je recht hebben op een integratietegemoetkoming. Daarvoor moet je bij FOD Sociale Zekerheid zijn. Een integratietegemoetkoming geeft vanaf een bepaald aantal punten recht op een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, maar dit recht wordt niet automatisch geopend en moet je apart aanvragen bij je zorgkas. Ook voor kinderen met een zorgnood geldt deze omweg. Heb je recht

op een zorgtoeslag dan moet je nog een aparte aanvraag indienen voor een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

Ook afgeleide rechten kunnen automatisch. Heb je recht op een zorgbudget voor ouderen, dan moet je je parkeerkaart of korting voor gas en elektriciteit apart aanvragen. Kijken we naar het lokale niveau, dan loopt deze tendens verder. Een gemeentelijke mantelzorgpremie volgt niet automatisch uit een registratie als mantelzorger voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden of korting voor huisvuil wordt niet automatisch toegekend als je een incontinentieforfait krijgt. Dezelfde informatie is aanwezig in databases van verschillende instanties en overheden, maar wordt niet gedeeld waardoor het telkens opnieuw moet aangevraagd en aangetoond worden.

Samenwerking op verschillende beleidsniveaus is hiervoor noodzakelijk. Laat, met respect voor de privacy, informatie doorstromen en open automatisch rechten zodat de mantelzorger en de zorgvrager krijgen waar ze recht op hebben.

We zien ook positieve evoluties. Het Vlaams Mantelzorgplan zet stappen in de goede richting naar meer zichtbaarheid en erkenning van mantelzorgers en zet ook in op automatische rechtentoekenning. Verschillende stakeholders en beleidsniveaus worden samengebracht om concrete oplossingen te zoeken. Laten we vooral deze goede initiatieven verder zetten. De verkiezingen zijn in aantocht, zowel federaal, Vlaams als lokaal. Grijp dit moment, laat zorg aan bod komen en vergeet hierbij de mantelzorgers niet. Op 23 juni is het de Dag van de Mantelzorg. Deze langste dag van het jaar staat symbool voor de tomeloze inzet van de vele mantelzorgers. Een dag die de mantelzorgverenigingen aangrijpen om deze groep in de schijnwerpers te zetten en structurele ondersteuning te vragen. De bal ligt in het kamp van de nieuwe beleidsmakers. .

Vlaams Mantelzorgplatform:

- Mantelzorgnetwerk
- Samana
- Steunpunt Mantelzorg
- Coponcho
- Liever Thuis LM
- Okra-Zorgrecht